

MODULBASERT TRENING FOR FØRSTEHJELPSPERSONELL

MODUL 4
SIRKULASJONSSVIKT. BRUDD OG VÆSKEBEHANDLING

Modul 4

Læremål

- Forstå årsaker til sirkulasjonssvikt
- Kunne identifisere symptomer på sirkulasjonssvikt.
- Kunne beskrive normale verdier/funn. Gjennom observasjon fange opp faretruende verdier/funn og endringer, og formidle disse videre til sykepleier.
- Gjennomføre en helhetlig vurdering av A+B +C+D
- Kunne assistere sykepleier i behandling av sirkulasjonssvikt.
- Beskrive prinsipper for bruddbehandling og bruke immobiliseringsutstyr
- Assistere ved etablering av intravenøs behandling og væskebehandling

Modul 4

Innhold

- Årsaker til sirkulasjonssvikt
- Symptomer på sirkulasjonssvikt
- Førsteintrykk av en pasient med begynnende sirkulasjonssvikt
- Beskrive hudfarge og kvalitet:
  - blek
  - kald
  - klam
  - blålig (cyanotisk)

Modul 4

Innhold

- Behandling av sirkulasjonssvikt:
  - Kunne legge trykkbandasje
  - Assistere ved reponering/anlegg av strekk-/vakuumpjelk
  - Assistere sykepleier ved bruk av SAM-sling
  - Indre blødninger (thorax, organer i abdomen, store rørknokler)
  - Stabilisering av brudd i femur/bekken
  - Vurdere perifer sirkulasjon ved frakturer
  - Formidle funn til sykepleier

Modul 4

Innhold

- Væskebehandling:
  - Indikasjoner og betegnelser (Ringer Acetat)
  - Finne frem utstyr og assistere sykepleier ved innleggelse av perifer venekanyle og væskebehandling
  - Koble infusjonssett, fylle dråpekammer, fjerne luftbobler
  - Administrere væsker i kalde omgivelser

Modul 4

Metode

- **Praksis:**
  - Telle pust
  - Telle puls i håndledd og på hals.
  - Beskrive hudfarge og kvalitet
  - Måle palpatorisk BT
  - Føre pasient-/ observasjonsskjema og formidle funn/forandringer til sykepleier
  - Finne fram utstyr til innleggelse av venekanyle.
  - Finne fram, montere infusjonssett og klargjøre for infusjon, - før kontroll og tilkobling av sykepleier,
  - Legge trykkbandasje ved skader i ekstremitetene
  - Bruk av SAM-sling
  - Anlegge vakuumpjelk
  - Legge pasient i sideleie

Modul 4

Metode

- Utstyr fra førstehjelp-/akuttsekk:
  - Ventilasjonsutstyr/ O₂
  - Trykkbandasje
  - Utstyr til innleggelse av venekanyler
  - Intravenøs væske
  - Redningsaks
  - Sug

Modul 4

Referanser

TR 0819

TR 0821

TR 0822

Legevaktshåndboken

Norsk indeks for medisinsk nødhjelp

Gjennomføring

- Teori i plenum
- Praktiske øvelser, grupper på 2-3 personer
- Deltakerne trener på markør/hverandre/traume- dukke
- Bruke førstehjelps og akuttsekker, annet utstyr
- Tidsbruk teori: 20 min
- Tidsforbruk praktiske øvelser: 85 min
- Tidsbruk evaluering: 15 min

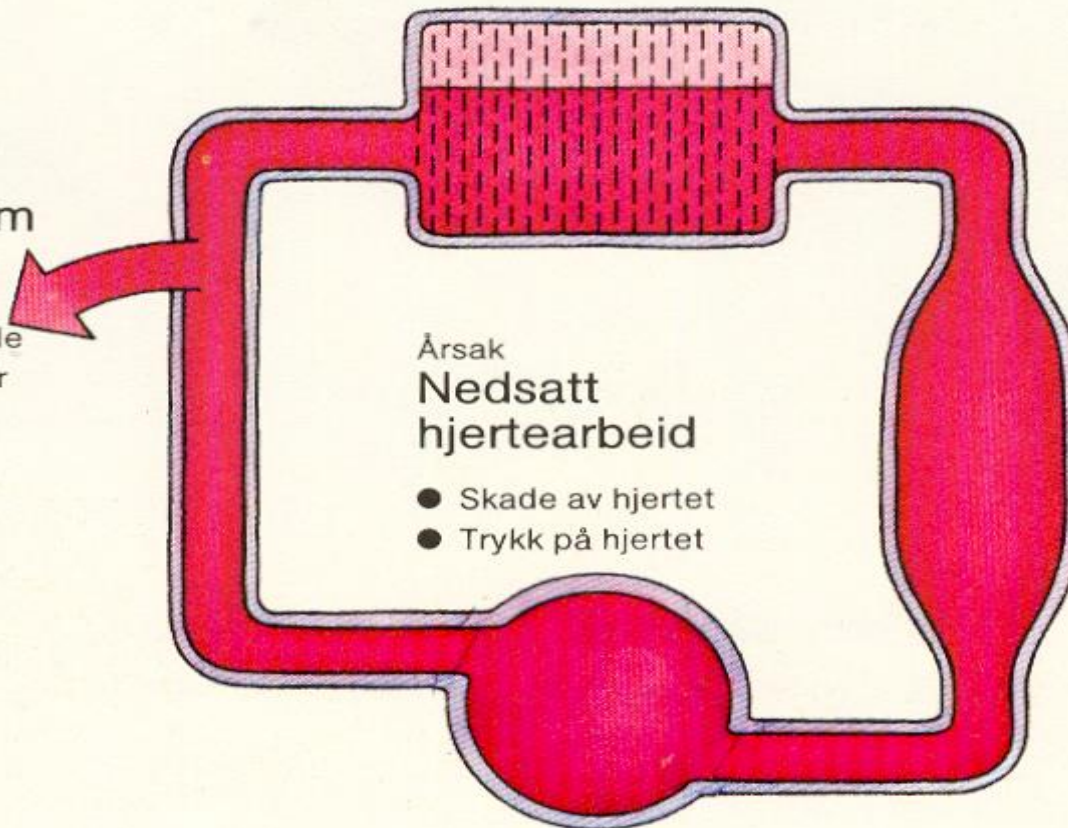
Sirkulasjonssvikt

Virkning

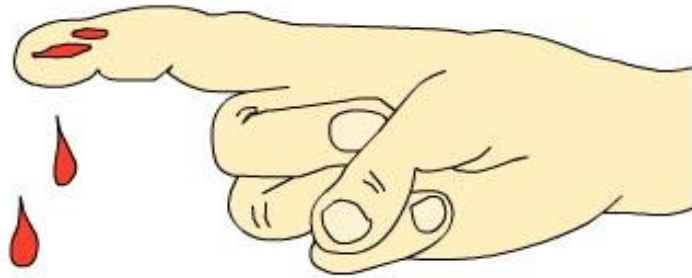
Utilstrekkelig blodtilførsel
til livsviktige organer

Årsak
Nedsatt
blodvolum

- Blødning
- Brannskade
- Brekninger
- Diaré

Blødning

Væsketap

Tap av røde blodlegemer
Mister oksygen - bærende kapasitet
Kan medføre sirkulasjonssvikt og død

BLØDNING BEHANDLING

Komprimer
Hev bløende sted
Kompresjonsbandasje, fuktig og steril
Hold pasienten varm

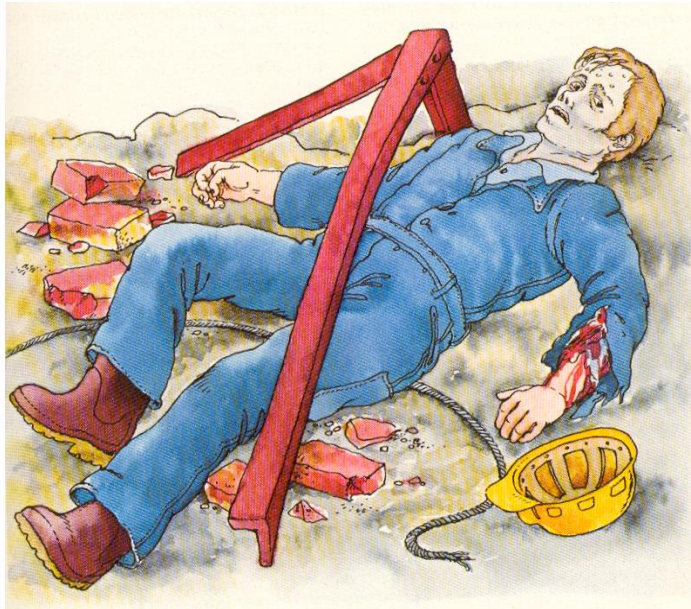
INDRE BLØDNING

- Symptomer hudfarge
- BT
- Puls
- Skal ligge flatt
- Skape ro
- Holde pasienten varm

SIRKULASJONSSVIKT SYMPTOMER

- Blek, kald og klam
- Hurtig pust og puls
- Engstelig og redd

BEHANDLING SIRKULASJONSVIKT

Stanse synlige blødninger
Hold pasienten varm
Gi oksygen hvis mulig
La pasienten ligge flatt
Indre blødninger.

Praktiske øvelser

- Pasienten blir funnet med blek blålig hudfarge. Har åpent brudd i legg. Er våken, engstelig, klager over pustevansker og brystmerter, kaldsvett, puster raskt og overfladisk. Rask, svak halspuls. Ikke følbart håndleddpuls. Tiltak og prioritering?
- Pasient har blek hudfarge, litt stor mage. Når pasienten blir funnet reagerer han ikke i det hele tatt på smerte, pusten er surklet, gispende og sein, ingen følbart puls. Tiltak og prioritering?
- Pasienten er våken og har store magesmerter. Normal pust og puls. Tiltak og prioritering?

Praktiske øvelser

- Pasienten har falt ned 3 meter fra stillas. Puster normalt. Litt forhøyet puls, er kvalm og blek. Klager over smerter i bekken, og venstre ankel som har synlig feilstilling. Prioritering og tiltak?
- Pasienten har fått et rør over høyre fot i forbindelse med løfteoperasjoner. Er blek, clam og kaldsvett. Forhøyet pust og puls. Klager over smerter i høyre lår. Tiltak og prioritering?

Evaluering

Evaluering

- Observasjon i henhold til læremål:

Læremål:

- Forstå årsaker til sirkulasjonssvikt
- Kunne identifisere symptomer på sirkulasjonssvikt.
- Kunne beskrive normale verdier/funn. Gjennom observasjon fange opp faretruende verdier/funn og endringer, og formidle disse videre til sykepleier.
- Gjennomføre en helhetlig vurdering av A+B +C+D
- Kunne assistere sykepleier i behandling av sirkulasjonssvikt.
- Beskrive prinsipper for bruddbehandling og bruke immobiliseringsutstyr
- Assistere ved etablering av intravenøs behandling og væskebehandling
- Sterke sider
- Kan forbedres

INSTRUKTØRVEILEDNING

- **SIRKULASJONSSVIKT. BRUDD OG VÆSKEBEHANDLING**

- Tidsforbruk: 80 min
- Læremål :
- Forstå årsaker til sirkulasjonssvikt
- Kunne identifisere symptomer på sirkulasjonssvikt.
- Kunne beskrive normale verdier/funn. Gjennom observasjon fange opp faretruende verdier/funn og endringer, og formidle disse videre til sykepleier.
- Gjennomføre en helhetlig vurdering av A+B +C+D
- Kunne assistere sykepleier i behandling av sirkulasjonssvikt.
- Beskrive prinsipper for bruddbehandling og bruke immobiliseringsutstyr
- Assistere ved etablering av intravenøs behandling og væskebehandling Førstehjelper iverksetter og gjennomfører pasientundersøkelse på markører/hverandre/traumedukke.

ABCDE:

- Sjekke bevissthetsnivå
- Sjekke frie luftveier
- Sjekke åndedrett
- Stans synlige blødninger
- Puls på håndledd og hals
- Varsle
- Hudfarge og hudkvalitet
- Holde pasienten varm

INSTRUKTØRVEILEDNING

- Palpatorisk BT
- Pasient observasjonsskjema
- Formidle funn og endringer til sykepleier
- Assistere sykepleier ved innleggelse av venekanyler og klargjøre for infusjon for å kompensere for væsketap
- Korrekt leie ved sirkulasjonssvikt